

„Pajūrio naujienos“

Gimę ir augę išvien su Nepriklausomybe

- Irena ŠEŠKEVIČIENĖ
- Jubiliejai
- 2015-03-06

Kretingos socialinių paslaugų centras, dirbti pradėjęs kaip lopšelis-darželis „Nykštukas“, šiandieną švenčia savo veiklos 25-metį. „Mūsų įstaiga užgimė, augo ir keitėsi išvien su Nepriklausoma Lietuva“, – šventės išvakarėse teigė šio centro direktorė Beruta Dirvonskienė bei jos pavaduotoja Virginija Narbutienė

Akimirkos įstaigos atidarymo dieną – kovo 7-ąją prieš 25 metus – šiandieną jau tapo istorija.

Išvengė „Laisvės“ fabriko likimo

Kretingoje nėra kitos įstaigos, kuri per 25-erius metus būtų išgyvenusi net 5 etapus – iš vaikų švietimo židinio ji tapo įvairias socialines paslaugas viso rajono žmonėms teikiančiu centru.

Pokyčių seka buvo tokia: 1990-ųjų kovo 7-ąją atidarytas 12 grupių lopšelis-darželis „Nykštukas“, kuris 1992-ųjų rugsėjį tapo darželiu-pradine mokykla, 1994-aisiais – Kretingos miesto vaikų globos namais-pradine mokykla, o ši 2002 m. reorganizuota į Kretingos vaikų globos namus. Ir tik nuo 2003-ųjų balandžio 1 d. įstaiga tapo Kretingos socialinių paslaugų centru.

„Esu pirmoji ir ilgiausiai šioje įstaigoje dirbanti darbuotoja, atėjau čia 1989-ųjų lapkritį, – tvirtino B. Dirvonskienė. – Darželis tada dar buvo be stogo, visur vyko darbai. Gruodį jau leido priimti ūkvedę Laimą Narvilienę. Prieš akis tebestovi suverstos inventoriaus, žaislų krūvos, nevalyti langai, nerinkti baldai. Pačioms teko imti šepetis ir šveisti dažais nutaškytas sienas ir grindis. Dirbom neskaičiuodamos valandų.“ Netrukus ji pasikvietė ir V.Narbutienę, buvusią kolegę, su kuria ligi tol dirbo darželyje „Žibutė“.

Paklausta, kodėl įstaigai teko išgyventi tokius pokyčius, vadovė pasakojo: „Tai buvo paskutinis Kretingos mieste pastatytas darželis. Bajoruose planavo išplėsti visą mikrorajoną, tačiau laikai pasikeitė – sumažėjo grupių, nes imta manyti, kad vaikus namie turi auginti pačios mamos. O mažėjant vaikų, buvome priverstos ieškoti būdų, kaip išlikti, kad mūsų neištiktų toks pat likimas, kaip kaimynystėje esančio „Laisvės“ fabriko.“

Pačios siuvo ir lopė

Iš darželyje veikusių savaitinių grupių, anot pašnekovių, tėvai vaikų nebesiimdavo.

„Iš pradžių palikdavo po 5–8 vaikus. Pasiimdavome juos į namus, bet ilgainiui, daugėjant vaikų, nebeėmėme, kad neįskaudintume paliktųjų“, – prisiminė B. Dirvonskienė.

Savaitgaliais pakaitomis su auklėtojais pačios juos prižiūrėdavo, per naktis budėdavo. „Ligi šiol prisimenu – auklėtoja, tarsi daugiavaikė motina, stovi prie viryklės ir kepa blynus: vienas mažiukas ant puodo, kitas – ratukuose važinėjasi, trečias – žaislus krausto, dar kitas – įsikibęs jai į sijoną“, – B. Dirvonskienei iškilo nesena praeitis.

Pašnekovės mena ir išgyventą ekonominį sunkmetį, nepriteklius, kai pačios lopydavo, alydavo ar persiūdavo vaikų drabužėlius, mezgė kojines, siuvo liemenes. „Sakydavom, kad pačios muilo sugebėsim išsivirti, bet sąsiuvinių nepasigaminsime“, – neslėpė jos.

Todėl vadovės ligi šiol pačiais geriausiais žodžiais mini pirmąjį geradarį – Ernestą Raskauską iš JAV, kuris ėmėsi globoti jų įstaigą. „Jis iš viso paaukojo 40 tūkst. dolerių. Surinkdavome čekius, o jis, matydamas, kad pinigų vėjais nelaidome, o išleidžiame tam, kam iš tikrųjų reikia, ne vienerius metus mus šelpė“, – kalbėjo V. Narbutienė, patikindama, jog ilgainiui atsirado ir kitų, norinčių jiems padėti.

Paliktų vaikų skaičius vis augo: susidarė 2 grupės po 15-16 vaikų, o 2000-aisiais jau buvo per 70 globotinių.

Per įvairius pokyčius įstaigą vedė jos vadovės – direktorė Beruta Dirvonskienė (kairėje) ir jos pavaduotoja Virginija Narbutienė.

Augo kartu su savais vaikais

Pašnekovės neslėpė, kad jas skaudina, išgirdus vertinimų, neva, čia esanti ne jų asmeninė įstaiga, ne verslas, kad taip draskosi. „Taip ir norisi tokiems išrėkti: kaip – ne mūsų, jei nuolat teko kovoti, kad išgyventume ir žmonėms išlaikytume darbo vietas, pakeisti specialybes. Kartu su globotiniais užaugo ir mūsų pačių vaikai“, – tvirtino V. Narbutienė, kurios duktė Rūta čia lankė darželį ir mokyklą.

O B. Dirvonskienė savo šeimos meile ir šiluma dalijosi ne tik su artimaisiais – vyru Antanu ir dukra Žaneta, bet ir su globotine Silvija, kurią priglobė 14-kos, kai mergaitės iš kelių kartų vis atsisakydavo tikroji mama. Šiandieną Silvijai jau 27-eri, pabaigusi Kauno technologijos universitetą, ji ten ir įsikūrė, tačiau per šeimos šventes vis sugrįžta į Kretingą.

Moterys sakė, jog ir kiti buvę jų įstaigos globotiniai nepamiršta savo auklėtojų, kasmet prieš Kalėdas renkasi į šventę-susitikimą. Priskiriama prie rizikos profesijų

Iš globos namų socialine įstaiga centras tapo per kelis mėnesius. Pastatas buvo per didelis vien vaikų namams – Savivaldybės Socialinių reikalų ir sveikatos skyriaus vedėjos Danutės Blagnienės sumanymu, čia buvo perkelta dalis rajono socialinių paslaugų, tada įstaiga pakeitė ir pavadinimą. Centre ir šiandieną tebedirba moterų, kurios perėjo visus 5 įstaigos kaitos etapus: be B. Dirvonskienės ir V. Narbutienės, dar – Asta Sakalauskienė, Daiva Navirauskienė, Palionė Pazdradzienė. Taip pat tebedirba virėja Eugenija Kundrotienė, sandėlininkė-skalbėja Virginija Paulikienė, socialinio darbuotojo padėjėja Aldona Zeigienė.

„Pagal patirtį socialinį darbą galėjome dirbti, tačiau žmonėms reikėjo persilaužti, nes socialinis darbas priskiriamas prie rizikos profesijų. Socialinė sritis yra labai jautri, kur net mažiausia smulkmena užkeliamą tarytum ant stogo“, – neslėpė V. Narbutienė.

„Mumis patikėjo ir rajono valdžia – leido kurtis, verstis, įgyvendinti sumanymus. Kartais papriekaištaudavo, ką dar sugalvosime, bet palaikė ir netrukdė veikti“, – apie išgyventus įstaigos pokyčius kalbėjo Beruta Dirvonskienė ir Virginija Narbutienė. – Jau pripratome prie nuolatinių pokyčių, remontų, – be jų gal būtų ir nebeįdomu“, – juokavo centro, kur šiandieną kieme burzgia technika, nes tvarkoma aplinka, vadovės.

Anot jų, iš pačių rengtų projektų bei itin stambaus ES finansuojamo – 2,16 mln. Lt vertės – sukurta tokia infrastruktūra, kad užmiršti laikai, kai reikėjo gyventi ištiesus ranką.

Vienintelė paslauga, kurios dar pasigendama Kretingoje – savarankiško gyvenimo namai, kur galėtų apsistoti iš centro išėję suaugę vaikai ar prižiūrimi socialinių darbuotojų žmonės su negalia.

FAKTAI

Kretingos socialinių paslaugų centre šiandien veikia: Vaikų globos, Dienos veiklos, Pagalbos šeimai, Dienos veiklos ir Ūkio tarnybos.

Šiuo metu globojama 11 vaikų, Dienos tarnybą lanko 29 vaikai ir 11 senjorų, Pagalbos šeimai (krizių) tarnyboje glaudžiasi 2 šeimos su vaikais. Pagalbos į namus paslaugos teikiamos 138 asmenims, o 25-iems teikiama kompleksinė pagalba įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Integrali pagalba į namus“.

Centre dirba 88 darbuotojai.

Veiklai vykdyti įstaiga įsigijo net 5 licencijas, savo pastangomis įgyvendino 57 projektus.